

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 97/2016
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Β' Τακτική Ολομέλεια)
Συνεδρίαση της 14^{ης} Απριλίου 2016**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Μεταξία Ανδροβιτσάνεα, Ιωάννης- Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδροι Ν.Σ.Κ., Ιωάννης Διονυσόπουλος, Στέφανος Δέτσης, Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Πανταζή, Αικατερίνη Γρηγορίου, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Παναγιώτης Παππάς, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Χρήστος Μητκίδης και Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.20.22/887/2625/30-12-2015 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης / Γενική Διεύθυνση Διοίκησης Ανθρωπίνου Δυναμικού / Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρωπίνου Δυναμικού / Τμήμα Υπηρεσιακής Κατάστασης Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης

Ερώτημα: Ερωτάται αν στο όριο των 24 μηνών, που τίθεται με τις διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 7 του π.δ. 164/2004 για τη σύναψη συμβάσεων ορισμένου χρόνου, συνυπολογίζονται και τα χρονικά διαστήματα απασχόλησης εργαζομένων στο φορέα σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων που κηρύχθηκαν προσωρινά

εκτελεστές ή προσωρινών διαταγών που εκδόθηκαν με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Επί του ως άνω ερωτήματος, το οποίο εισάγεται προς συζήτηση στην Ολομέλεια, κατόπιν παραπομπής του με την υπ' αριθ. 76/2016 γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., λόγω αντίθεσης της γνωμοδότησης αυτής προς την υπ' αριθ. 555/2008 γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό.

1. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, νυν Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, απάντησε, σε ερώτημα που υπέβαλε ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) με το υπ' αριθ. ΔΙΠΙΔΔ/Β.18.20/711/48097-3-2007 έγγραφο, ότι για την συμπλήρωση του ορίου των είκοσι τεσσάρων μηνών, μέχρι του οποίου επιτρέπεται η σύναψη συμβάσεων ορισμένου χρόνου, προσμετράται και ο χρόνος απασχόλησης συμβασιούχων ορισμένου χρόνου του ΕΛΓΑ, μετά την πάροδο του χρόνου λήξης της σύμβασης και σε εκτέλεση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων.

Επί του θέματος αυτού επανήλθε ο ΕΛΓΑ, με το υπ' αριθ. 923/28-1-2015 έγγραφό του, θέτοντας υπόψη του Υπουργείου ότι α) στον ΕΛΓΑ έχουν προσληφθεί άτομα με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε εφαρμογή εκτελεστών δικαστικών αποφάσεων, που έχουν κρίνει για τους ενάγοντες (πρώην συμβασιούχους ορισμένου χρόνου στον ΕΛΓΑ) ότι συνδέονται με τον ΕΛΓΑ με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου και ότι υποχρεούται ο ΕΛΓΑ να αποδέχεται τις υπηρεσίες τους με απειλή χρηματικής ποινής και ότι η διάρκεια των συμβάσεων έχει προσδιοριστεί είτε μέχρι την έκδοση απόφασης επί αιτήσεων αναστολής εκτέλεσης των ως άνω εκτελεστών δικαστικών αποφάσεων που έχει ασκήσει ο ΕΛΓΑ είτε, σε περίπτωση που έχει απορριφθεί η αίτηση αναστολής εκτέλεσης του ΕΛΓΑ, μέχρι την έκδοση απόφασης επί των αιτήσεων αναίρεσης που έχει ασκήσει ο Οργανισμός και β) ο ΕΛΓΑ έχει προχωρήσει σε προσλήψεις με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε εκτέλεση προσωρινών διαταγών με τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με τις οποίες

υποχρεούνται να αποδέχεται προσωρινά τις υπηρεσίες των αιτούντων μέχρι την έκδοση αποφάσεων επί των αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων.

Κατόπιν τούτων ετέθη το ανωτέρω ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

2. Στα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του **π.δ. 164/2004** (Α'134) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, όσον αφορά στο προσωπικό του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, προς τις διατάξεις της Οδηγίας 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου, που έχει συναφθεί μεταξύ των διεπαγγελματικών οργανώσεων γενικού χαρακτήρα CES, UNICE και CEEP (Ε.Ε.Λ. 175/10.7.1999), με την οποία επιδιώκεται αφενός μεν η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας ορισμένου χρόνου με την εφαρμογή της αρχής της μη διάκρισης σε σχέση με την εργασία αορίστου χρόνου και αφετέρου η καθιέρωση ενός πλαισίου για να αποτραπεί τυχόν κατάχρηση που προκαλείται από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου.»

Άρθρο 2

«1. Οι διατάξεις αυτού του διατάγματος εφαρμόζονται στο προσωπικό του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος, καθώς και στο προσωπικό των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων, το οποίο εργάζεται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ή σύμβαση έργου ή άλλη σύμβαση ή σχέση που υποκρύπτει σχέση εξαρτημένης εργασίας. 2...»

Άρθρο 3

«Για την εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος νοείται ως:

α) "Εργαζόμενος ορισμένου χρόνου" κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ή σύμβαση ή σχέση έργου ή άλλη σύμβαση ή σχέση που υποκρύπτει σχέση εξαρτημένης εργασίας, η οποία έχει συναφθεί απευθείας μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου και η λήξη της καθορίζεται από αντικειμενικούς όρους, όπως ιδίως παρέλευση συγκεκριμένης ημερομηνίας ή αποπεράτωση συγκεκριμένου έργου ή πραγματοποίηση συγκεκριμένου αποτελέσματος.

β) "Αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου", κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου στον ίδιο φορέα ή επιχείρηση και απασχολείται σε ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα, λαμβανομένων υπόψη των προσόντων ή των δεξιοτήτων του. Οπου δεν υπάρχει "αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου" στον ίδιο φορέα ή επιχείρηση, η σύγκριση γίνεται με αναφορά στην οικεία συλλογική σύμβαση ή όταν δεν υπάρχει τέτοια, με αναφορά στην εκάστοτε Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας ή, εάν δεν υπάρχει, στην κείμενη νομοθεσία. γ)...

δ) "Σύμβαση", η σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ή σύμβαση έργου ή άλλη σύμβαση ή σχέση που υποκρύπτει σχέση εξαρτημένης εργασίας. ε)...

Άρθρο 4

«1. Όσον αφορά στους όρους και στις συνθήκες απασχόλησης, οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου δεν επιτρέπεται, εκ μόνου του λόγου ότι η σύμβασή τους είναι ορισμένου χρόνου, να αντιμετωπίζονται δυσμενώς σε σχέση με τους αντίστοιχους εργαζόμενους αορίστου χρόνου. Κατ' εξαίρεση και μόνον επιτρέπεται διαφορετική αντιμετώπιση κάθε φορά που συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι, οι οποίοι την δικαιολογούν. 2...»

Άρθρο 5

«1. Απαγορεύονται οι διαδοχικές συμβάσεις, που καταρτίζονται και εκτελούνται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζόμενου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα και με τους ίδιους η παρεμφερείς όρους εργασίας, εφόσον μεταξύ των συμβάσεων αυτών μεσολαβεί χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

2. Η κατάρτιση των συμβάσεων αυτών επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, εφόσον δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. Αντικειμενικός λόγος υφίσταται, όταν οι επόμενες της αρχικής συμβάσεως συνάπτονται για την εξυπηρέτηση ειδικών ομοειδών αναγκών που σχετίζονται ευθέως και αμέσως με τη μορφή ή το είδος ή τη δραστηριότητα της επιχείρησης.

3. Η σύναψη διαδοχικών συμβάσεων γίνεται εγγράφως και οι λόγοι που την δικαιολογούν αναφέρονται ρητώς στη σύμβαση, εφόσον δεν προκύπτουν ευθέως από αυτήν. Κατ' εξαίρεση, ο έγγραφος τύπος δεν απαιτείται, όταν η ανανέωση της σύμβασης, λόγω του ευκαιριακού χαρακτήρα της απασχόλησης, δεν έχει διάρκεια μεγαλύτερη του ενός μηνός, εκτός αν ο έγγραφος τύπος προβλέπεται ρητά από

άλλη διάταξη. Αντίγραφο της σύμβασης παραδίδεται στον εργαζόμενο εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την έναρξη της απασχόλησής του.

4. Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των διαδοχικών συμβάσεων δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερος των τριών, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του επόμενου άρθρου.»

Άρθρο 6

«1. Συμβάσεις που καταρτίζονται διαδοχικώς και εκτελούνται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζόμενου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα και με τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας, απαγορεύεται να υπερβαίνουν τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες σε συνολικό χρόνο διάρκειας της απασχόλησης, είτε συνάπτονται κατ' εφαρμογήν του προηγούμενου άρθρου είτε συνάπτονται κατ' εφαρμογήν άλλων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας.

2. Συνολικός χρόνος διάρκειας απασχόλησης άνω των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών επιτρέπεται μόνον σε περιπτώσεις ειδικών, από τη φύση και το είδος της εργασίας τους, κατηγοριών εργαζομένων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, όπως, ιδίως, διευθυντικά στελέχη, εργαζόμενοι που προσλαμβάνονται στο πλαίσιο συγκεκριμένου ερευνητικού ή οιουδήποτε επιδοτούμενου ή χρηματοδοτούμενου προγράμματος, εργαζόμενοι που προσλαμβάνονται για την πραγματοποίηση έργου σχετικού με την εκπλήρωση υποχρεώσεων που απορρέουν από συμβάσεις με διεθνείς οργανισμούς.»

Άρθρο 7

«1. Οποιαδήποτε σύμβαση συνάπτεται κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του παρόντος διατάγματος είναι αυτοδικαίως άκυρη.

2. Σε περίπτωση που η άκυρη σύμβαση εκτελέσθηκε εν όλω ή εν μέρει, καταβάλλονται στον εργαζόμενο τα οφειλόμενα βάσει αυτής χρηματικά ποσά, τυχόν δε καταβληθέντα δεν αναζητούνται. Ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα, για το χρόνο που εκτελέσθηκε η άκυρη σύμβαση εργασίας, να λάβει ως αποζημίωση το ποσό το οποίο δικαιούται ο αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεώς του. Εάν οι άκυρες συμβάσεις είναι περισσότερες, ως χρόνος για τον υπολογισμό της αποζημίωσης λαμβάνεται η συνολική διάρκεια απασχόλησης με βάση τις άκυρες συμβάσεις. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τον εργοδότη στον εργαζόμενο καταλογίζονται στον υπαίτιο. 3...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα εξής:

3. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. 164/2004, σκοπός του διατάγματος αυτού είναι αφενός μεν η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας ορισμένου χρόνου με την εφαρμογή της αρχής της μη διάκρισης σε σχέση με την εργασία αορίστου χρόνου και αφετέρου η καθιέρωση ενός πλαισίου για να αποτραπεί τυχόν κατάχρηση που προκαλείται από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου. Το όριο της ανωτάτης διάρκειας των 24 μηνών, που τίθεται με τις διατάξεις του άρθρου 6 του π.δ. 164/2004, αποσκοπεί στην αποτροπή της κατάχρησης από την κατάρτιση και εκτέλεση, μεταξύ του ιδίου εργοδότη και του ιδίου εργαζομένου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα και τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας, διαδοχικών συμβάσεων μεταξύ των οποίων μεσολαβεί διάστημα μικρότερο των τριών μηνών (άρθρο 5 π.δ.164/2004) ή και μεγαλύτερο αυτών (άρθρο 6 π.δ.164/2004).

4. Περαιτέρω, για το ζήτημα του συνυπολογισμού ή μη των χρονικών διαστημάτων απασχόλησης των εργαζομένων, σε εκτέλεση οριστικών δικαστικών αποφάσεων που κηρύχθηκαν προσωρινά εκτελεστές και προσωρινών διαταγών που εκδόθηκαν με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, στο ανώτατο επιτρεπόμενο όριο των 24 μηνών του άρθρου 6, διαμορφώθηκαν, κατά τη συζήτηση μεταξύ των μελών της Ολομέλειας, δύο γνώμες:

Κατά τη γνώμη της **πλειοψηφίας**, η οποία απαρτίσθηκε από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. Μιχαήλ Απέσσο, τους Αντιπροέδρους του Ν.Σ.Κ. Μεταξία Ανδροβιτσάνεα και Ιωάννη - Κωνσταντίνο Χαλκιά και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Βασιλική Πανταζή, Αικατερίνη Γρηγορίου, Βασιλική Τύρου, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιο Συνοίκη, Ευαγγελία Σκαλτσά, Παναγιώτη Παππά, Σταύρο Σπυρόπουλο, Βασίλειο Καραγεώργο (εισηγητή), Χρήστο Μητκίδη και Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, (ψήφοι δεκαοκτώ - 18), η καταχρηστική χρησιμοποίηση τέτοιων διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου προϋποθέτει χρόνο απασχόλησης που προσδιορίζεται κατά την κατάρτιση της σύμβασης από τους αντισυμβαλλόμενους και εκτέλεση της σύμβασης στο πλαίσιο του χρόνου αυτού. Χρόνος απασχόλησης του εργαζομένου, μετά την πάροδο του συμβατικού χρόνου, που επιβάλλεται στον

εργοδότη με οριστική δικαστική απόφαση κηρυχθείσα προσωρινά εκτελεστή ή με προσωρινή διαταγή, δεν αποτελεί χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης δυνάμει του συμφωνηθέντος κατά την κατάρτισή της χρόνου διάρκειάς της. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 164/2004 για την συμπλήρωση του ανωτέρω ορίου των 24 μηνών προσμετράται συμβατικός χρόνος συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου. Πριν την τελεσίδικη κρίση αναγνώρισης συμβάσεων ως αορίστου χρόνου, το χρονικό διάστημα της απασχόλησης δυνάμει προσωρινής διαταγής ή οριστικής απόφασης κηρυχθείσης προσωρινώς εκτελεστής, δεν έχει ως έρεισμα τη σύμβαση εργασίας (πρβλ. ΑΠ 143/2000, 1767/1999, ΕφΛαμίας 33/2012). Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, χρόνος απασχόλησης του εργαζομένου που επιβάλλεται στον εργοδότη με οριστική δικαστική απόφαση κηρυχθείσα προσωρινά εκτελεστή ή με προσωρινή διαταγή, δεν αποτελεί συμβατικό χρόνο, ώστε αυτός να συνυπολογίζεται στο όριο των 24 μηνών του άρθρου 6 του π.δ/τος.

5. Κατά τη συγκλίνουσα με τη πλειοψηφία γνώμη του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Δημητρίου Αναστασόπουλου, οφείλεται να γίνει η εξής διάκριση.

(α) Στην περίπτωση προσωρινής διαταγής, η οποία δεν εκφέρει ιδιαίτερη νομική κρίση μεταβάλλοντας το είδος της σύμβασης, συνεπάγεται ότι η συμβατική σχέση παραμένει προσωρινά ως έχει (δηλ. ως σύμβαση έργου ή ορισμένου χρόνου αναλόγως) μέχρι εκδόσεως αποφάσεως επί των ασφαλιστικών μέτρων. Τούτου έπεται ότι για όσο χρόνο η προσωρινή διαταγή παραμένει ενεργή δεν νοείται να προσμετρηθεί ο εν λόγω χρόνος στο όριο των 24 μηνών με αποτέλεσμα να επήρχοντο οι εκείθεν συνέπειες όταν συνεπληρούτο το εν λόγω χρονικό όριο (δηλ. την λήξη της συμβάσεως). Η τυχόν αντίθετη εκδοχή, δηλαδή η προσμέτρηση και η επέλευση των συνεπειών μετά τη συμπλήρωση του χρονικού ορίου των 24 μηνών θα επήγετο μεταβολή της έννομης σχέσης και ευθέως παραβίαση της προσωρινής διαταγής.

(β) Στην περίπτωση δικαστικών αποφάσεων προσωρινά εκτελεστών και αποφάσεων επί ασφαλιστικών μέτρων, οι οποίες έχουν κρίνει και δεχθεί ότι οι συμβάσεις (έργου ή ορισμένου χρόνου) έχουν χαρακτήρα συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου, έπεται ότι ο χρόνος που τρέχει εις εκτέλεσίν τους, είναι πλέον χρόνος στο πλαίσιο συμβάσεων εργασίας αορίστου χρόνου. Οι εν λόγω συμβάσεις βρίσκονται αυτονοήτως εκτός του εφαρμοστικού πεδίου των ως άνω

διατάξεων περί ορίου 24 μηνών που προϋποθέτουν έτερα είδη συμβάσεων (έργου ή ορισμένου χρόνου). Έχει μάλιστα συναφώς γίνει δεκτό από το Ελεγκτικό Συνέδριο ως αρμόδιο για τον έλεγχο της σχετικής δαπάνης για τις αμοιβές, που αποδίδονται σε εκτέλεση συναφών συμβάσεων ότι (ακόμα και) στην περίπτωση προσωρινής διαταγής που διέλαβε ιδιαίτερη κρίση πιθανολογώντας ότι η επίδικη σύμβαση έργου έχει χαρακτήρα σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου, υπήρχε υποχρέωση συμμόρφωσης για μισθό και ασφάλιση που αντιστοιχούσε σε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου (Ε.Σ. Πράξη /Τμ. Ι, 141/2012).

Κατόπιν αυτού και για τους λόγους που προεκτέθηκαν δεν μπορεί παρά να γίνει δεκτό ότι οι ως είρηται διατάξεις του Π.Δ. 164/2004 περί ορίου 24 μηνών δεν έχουν εφαρμογή και ούτως δεν τίθεται ζήτημα συνυπολογισμού στο εν λόγω όριο του χρόνου απασχόλησης που διανύεται στο πλαίσιο εκτέλεσης προσωρινών διαταγών, δικαστικών αποφάσεων προσωρινά εκτελεστών και αποφάσεων επί ασφαλιστικών μέτρων.

6. Κατά τη γνώμη της **μειοψηφίας**, η οποία απαρτίσθηκε από Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, Ιωάννη Διονυσόπουλο Στέφανο Δέτση, Παρασκευά Βαρελά, Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, Κωνσταντίνο Γεωργάκη, Γεώργιο Κανελλόπουλο και Γεώργιο Ανδρέου (ψήφοι επτά - 7), οι ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 του π. δ. 164/2004 αναφέρονται σε συνολικό χρόνο διάρκειας της απασχόλησης, είτε αυτή παρέχεται συμβατικά είτε κατ'εφαρμογήν άλλων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας. Επομένως, το χρονικό διάστημα απασχόλησης του εργαζομένου που επιβάλλεται στον εργοδότη – φορέα του δημόσιου τομέα με οριστική δικαστική απόφαση κηρυχθείσα προσωρινά εκτελεστή ή με προσωρινή διαταγή, προς την οποία οφείλει ο εργοδότης αυτός να συμμορφωθεί κατά το άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος και το άρθρο 1 του ν. 3068/2002, αποτελεί απασχόληση κατ'εφαρμογήν «άλλων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας» και συνυπολογίζεται στο όριο των 24 μηνών που τίθεται από τις διατάξεις του άνω π. δ/τος για τη σύναψη διαδοχικών συμβάσεων εργασίας.

Η παραπάνω ερμηνευτική εκδοχή ενισχύεται από το γεγονός ότι το κώλυμα υπέρβασης της εικοσιτετράμηνης απασχόλησης τίθεται στο προεδρικό αυτό διάταγμα προς αποτροπή της κατάχρησης διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου, αδιαφόρως αν αυτές συνάπτονται με την ελεύθερη βούληση των μερών ή κατ'εφαρμογήν άλλων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, αφού ο σκοπός της

διάταξης είναι η μη υπέρβαση του εν λόγω χρονικού διαστήματος και όχι ο τρόπος ή τα μέσα της επίτευξής του. Άλλωστε, η προσφυγή του εργαζόμενου στην δικαστική προστασία, με οποιαδήποτε μορφή, έχει ως μοναδικό και κύριο σκοπό την κατοχύρωση του εργασιακού του δικαιώματος λόγω ανώμαλης εξέλιξης της συμβατικής σχέσης.

Η εξακολούθηση, κατά συνέπεια, απασχόλησης του εργαζόμενου, κατόπιν δικαστικής επιταγής, στην οποία είναι υποχρεωμένος να συμμορφωθεί ο εργοδότης, είναι απασχόληση ισότιμη με την εξ υπαρχής συμβατική απασχόληση και συνυπολογίζεται στο χρόνο των 24 μηνών, ως «συνολικού χρόνου διάρκειας της απασχόλησης», περί του οποίου προνοεί η παρ. 1 του άρθρου 6 του π. δ. 164/2004.

Απάντηση

7. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι στο όριο των 24 μηνών που τίθεται με τις διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 7 του π.δ. 164/2004 για τη σύναψη συμβάσεων ορισμένου χρόνου, δεν συνυπολογίζονται και τα χρονικά διαστήματα απασχόλησης των εργαζομένων σε εκτέλεση οριστικών δικαστικών αποφάσεων, που κηρύχθηκαν προσωρινά εκτελεστές ή προσωρινών διαταγών, που εκδόθηκαν με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 22 Απριλίου 2016

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Α. Απέσσος
Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Βασίλειος Καραγεώργος
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους